

מסורת הש"ס

(א) סנהדרין ס: ע"ז לה: זבחים י, (ב) זבחים ט"ג, (ג) [למקץ קלטו], (ד) בפי"א: גר, וכן להלן, (ה) וירקלא ז', (ו) [זבחים ב,], (ז) [במדבר כג,], (ח) [דברים כ"א], (ט) [ענין מו"ט משנה ז (י) [ענין מו"ט פ"ג דבי"מ מ"ב ד"ה הוושב וכו' שמתה על תמיתה חו"ס], (כ) [ג"ל בפרק ראשון דזבחים דף יג,], (ל) [ג"ל קמ"א דזבחים דף יג,], (מ) [וע"ע חו"ס מנחות ט, ד"ה חסר הלוג],

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה פנים וכו' דם חטאת כ"ל ואות ו' מתקן: (ב) ד"ה בשלמה וכו' רביה היא אלא מתניתין היא:

הגהות מהר"ב

רנשבורג

[א] תר"ה פנים קטול וכו' ודיק בגמ' דיקא נמי. כ"ב ויערש דף יג ע"א בת"ר ד"ה דיקא נמי וכו' ודיוק:

מוסף רש"י

השושט את הבהמה לזרוק דמה לעבודה כוכבים.
שלא שחט שחטה בהמה לא שחט עזרת כוכבים
שלא שחט עזרת כוכבים, אלא שחט בשחטה, על מנת לזרוק (ע"ז דף)
ועבודה השחטה לא נעשית לשם עבודה כוכבים אלא בשעת שחטה חושב לעשות הוריקה לשם עבודת כוכבים ולא זרק (ובחיים י,).
ר' יוחנן אמר פסולת.
אסורה בהמה בהנאה, ואע"פ שהשחטה לאו לעבודה כוכבים היתה, ואפילו לא זרק דמה לעבודת כוכבים, וילפינן טעמא דגמרא לה ר' יוחנן ממחשבת פגול דהויא מעבודה לעבודה, דהשוחט את הוצח על מנת לזרוק את הדם למחר פגול.
(סנהדרין אה).
מחשבתין מעבודה לעבודה.
כלומר דמחשבת שחא מחשב בשעת עבודה זו על עבודה אחרת, מחשבה היא להמחיש עולה (שם טו).
מחשבת עובדת כוכבים שהיא חוץ, ממחשבת פיגול שהיא פנים לעבודה.
ריש לקיש אמר מותרת.
לאכילה (שם).
אין מחשבתין מעבודה לעבודה.
ואינה אסורה אלא"כ שחט לעבודת כוכבים שנשחטת עבד עובדת כוכבים או זרק דמה לעבודת כוכבים (שם).
ולא גמרינן חוץ מפניהם.
דפניה הוא דלמחר נתמנא השוחט על מנת לזרוק את הדם פיגול ואע"פ חלה הדם פיגול ואע"פ לא זרק, דהויא מחשב מעבודה לעבודה, אכל לענין עובדת כוכבים לא (ע"ז דף).
שחטה לשמה.

לא ילפינן.
למימר צעלים אוסרין אלא כדכתיב קרא (תהלים קו)
זבחי מתים שנוצח לעבודת כוכבים דכפניה הוא דכתיב (במדבר טו)
והקריב המקריב דצעלים קרי מקריב אצל בחוץ לא אמרינן הכי:
ור"א סבר ילפינן.
במה מזנינו דצעלים פוסלים במחשבת עבודת כוכבים בחולין ואפילו אחר שוחט וגבי עובד כוכבים?

אפילו בסתמא דסתם מחשבת עובד כוכבים לעבודת כוכבים:
זה מחשב וזה עובד לא אמרינן.
דהמקריב לא יחשב?
מקריב ממש קאמר:
לזרוק דמה לעבודת כוכבים.
ואדאשחטה לשם עבודת כוכבים שהיה דעתו לעובדה בשחטה זו דכרי הכל אסורה דהא זבחי מתים הוא אלא בשלא היה מתכוין להיות שחטה זו עבודה לעבודת כוכבים אלא שחטה לעצמו ע"מ שיעבוד העבודת כוכבים בזריקת דמה או בזהקטר חלבה:
פסולה.
אסורה בהנאה:
מחשבתין מעבודה לעבודה.
כשיחשב צעעת עבודה זו על עבודה אחרת כגון שחישב בשחטה על הזריקה הויא מחשבה לגבי עבודת כוכבים:
וגמרינן חוץ.
איסור עבודת כוכבים:
מפניהם.
ממחשבת פיגול של פנים שהשוחט ע"מ לזרוק דם למחר או להקטיר אימורין למחר וזה עיקר פיגול:
שחטה לשמה.
בחסות מימרי דכל שאר זבחים כשרין שלא לשמן אצל חטאת שנשחטה שלא לשמה פסולה וכן פסק ששחט שלא לשמו, ואם שחט חטאות לשמה לזרוק דמה שלא לשמה:
רבי יוחנן אמר פסולה.
דגמרינן מחשבת פסול שלא לשמה ממחשבת פיגול דעיקרו מעבודה לעבודה:
ולריבא.
לאשמועינן בתרזווייהו מחלוקת דרבי יוחנן ור"ש:
דאי איסתמרה.
מילתא קמיתא דהשוחט את הבהמה:
בהא קאמר ר"ל.
דאין מחשבתין:
פנים מפניהם.
פסול דחטאת שלא לשמה מפיגול:
אלא זביחה.
דעבודה **כוכבים דמיסתברא**.
בהנאה כדאמרינן במסכת עובד זרה (דף כ"ט):
תקריבת עבודת כוכבים מיקרי זבחי מתים כדכתיב ויאלכו זבחי מתים מה מת אסור בהנאה אף תקריבת עבודת כוכבים אסורה בהנאה ומה גופיה מונין דאסור בהנאה אחיא שם שם גאסן נאחמר כאן ותמת שם מריס" ונאחמר להלן גבי עגלה ערופה(י) ועפרו שם את העגלה מה עגלה ערופה אסורה בהנאה כדאמר שם תהא קבורתה אף מת אסור בהנאה ומה מת אסור בהנאה ומטמא בזהל אף תקריבת

עבודת כוכבים נמי:
אלא פשיטא.
האי אין מחשבה פוסלת בחולין מעבודה לעבודה קאמר:
שמחשבה פוסלת במוקדשין.
כדפרישית דעיקר פיגול מעבודה לעבודה הוא:
אלא באוסה עבודה בלנד.
אם אמר שחטה עצמה לעבודת כוכבים:
פנים קשיא ליש לקיש.
דקתני שמחשבה פוסלת במוקדשין ולא קתני מפגלת ש"מ בשאר פסולי פנים נמי כגון זריקת דם (א) וחטאת שלא לשמה קתני דמחשבתין:
חוץ קשיא לרבי יוחנן.
דקתני הכא בחולין אין מחשבה פוסלת מעבודה לעבודה:
בשלמא פנים לר"ל לא קשיא.
דאיכא למימר מקמי דשמעה להך מתניתין מרבי יוחנן רביה הוה פליג אסברא דרביה ואמר מסתברא דלא ילפינן ולבתר דשמעה להך מתניתין מרבי יוחנן רביה וידע דלאו סברא דרבי יוחנן רביה (א) אלא מתניתנא הוא דגמרינן פסול מפיגול איכא למימר דהדר ציה להכי נקט רבי יוחנן משום דרביה הוה ואגמריה משנה וצרייתא.
ז"ל לבתר דשמעה לרבי יוחנן רביה דפליג עליה ואמר מחשבתין איכא למימר דהדר ציה:
בארבע עבודות.
הא דקתני אין מחשבה פוסלת בחולין לאו מעבודה לעבודה קאמר אלא בארבע עבודות קאמר:
וה"ק ומה.
מוקדשין שנפסלינן במחשבה בארבע עבודות שחטה וקבלה י(י) זריקה והולכה באלו שחישב ע"מ לאכול מן הוצח חוץ לזמנו פיגול הוא אין מחשבה הולכת אלא אחר העובד:

השוחרט פרק שני חולין

ל"א

ר"ש **אָקיש** **אמר** **מותרת**.
מודה ר"ל דחייב מיתה כדאמרינן צפ' ד' מיתות (סנהדרין ס).
מידי דהוה אמשחמוה להר דהר מותר ועובדו בסייף ואין לתמוה היאך נהרג הא דלמנא מימלך ולא זריק דם לעבודת כוכבים כדאמרינן בפרק ד' מיתות (ג"א ס:):
דמסית שאמר אלך ואעבוד פטור דמימלך ולא עביד א הכא ודאי לא מימלך כיון דעביד מעשה שחט ע"מ לזרוק ועוד דהכא אפילו ידוע ודאי שלא זירוק חייב דחשיב עובד עבודת כוכבים בשחטה זו מה ששוחט ע"מ לזרוק:
א"ל **זביחה** **דעבודה כוכבים דמיתסרא היכי משבחת**.
תימה (י) אי חשיב פיגול אף במחשבה בלא דיבור אס כן משכחת זביחת עבודת כוכבים דמתסרא דדיבור שפירש בפירוש ששוחט לעבודת כוכבים:
פנים קשיא דר"ש בן אָקיש.
פירש בקונטרס דלא מזני למימר ק"ו שלו מפגול דלא הויא ליה לומר פוסלת אלא מפגלת ואע"ג דמזנינו דקרי ליה לפיגול פסול דמתיא צפ"צ דזבחים (דף כ"ה) חוץ למקומו פסול ואין חייבין עליו כרת הכא דאיכא למטעי ה"ל למיתני מפגלת כדאמרינן (י) צפ"צ דזבחים (גס וז שס) גבי הא דתנן שהוצח נפסל צד' דברים כו' א[ודייק בגמרא דיקא נמי דקתני שהוצח נפסל ולא קתני שהוצח מתפגל אצל קשה אמאי לא מוקי לה צנינוי צעלים דמודה ר"ל דמחשבתין מעבודה לעבודה אס אמר הריני שוחט ע"מ לזרוק דמו לשם פלוני דפסול כדאמרינן בפרק ט' צ' דזבחים (י"ז ס) לכו"ג דליכא לאוקמי ק"ו לא במחשבת פיגול ולא צנינוי צעלים דמה לתרזווייהו שכן אינן באותה עבודה שאס אמר הריני שוחט לשם חוץ לזמנו או חוץ למקומו או לשם פלוני כשר כדאמרינן צפ"ק דזבחים (דף י) ורבינו חננאל גרים פנים לריש לקיש לא קשיא דמוקי לה במחשבת פיגול:

חו"ץ קשיא ארבי יוחנן.
וא"ת ולימא דקאי רבי יוחנן כרבנן דכי היכי דילפי רבנן חוץ מפניהם לענין דזה מחשב וזה עובד ה"י ילפינן לענין דמחשבתין מעבודה לעבודה וללישנא בתרא לימא דקאי כר"א וי"ל דלגבי זה מחשב וזה עובד שייך למילף חוץ מפניהם דגלי רחמנא בפנים דצעלים קרוי מקריב והוא הדין בחוץ דכתיב (תהלים קו) זבחי מתים דאס צעלים מחשבתין חשיב זבחי מתים כיון דצעלים

קרוי מקריב צפניהם ואין זה אלא גילוי מילתא דעלמא אצל לענין דמחשבתין מעבודה לעבודה לא אשכחינן דילפינן כלל והא דמחשבתין בפניהם גזירת הכתוב דעלמא הוא:
ה"א **מקמי דשמעיה** **מר' יוחנן**.
תימה מאי תירוצ הוא זה שמתרץ שאמר ריש לקיש קודם שלמד דמשנה(י) מקום

איהו נמי דפסול מעבודה לעבודה אלא לר' יוחנן קשיא:
הוא מוטיב לה והוא מפרק לה בארבעה עבודות.

עין משפט ונר מצוה

קבא א מיי' פ"ב מהל' שחיטה הלט"ו סגמ עשין סג טו"ש"ע יו"ד סי' ד פט"ו א:
קבא ב מיי' פט"ו מהל' פסולי מוקדשין הלכה י:
קבא ג מיי' פ"ב מהל' שחיטה הלט"ו:
קבא ד מיי' פט"ו מהל' פסולי מוקדשין הלכה י:

שיטה מקובצת

[א] ר' יוחנן אמר פסולה.
ג"כ בסנהדרין בוף סא כתוב אסורה:
[ב] לזרוק דמה לע"ז דאי שחטה לשם דמימליך ולא עביד דהכא ודאי:

רבינו גרשום

ישראל לכברי חוץ מפניהם לא ילפינן:
השושט את הבהמה לזרוק דמה לע"ז.
כלומר ישראל ששוחט בהמת חולין לזרוק דמה לעבודת כוכבים:
מחשבתין מעבודה לעבודה.
כלומר אם כששוחט כהן קדשים ומחשב בשחטה על מנת לזרוק דמו חוץ לזמנו או להקטיר אימורין חוץ למקומו או חוץ לזמנו מהני מחשבה לפסול וגמרינן נמי בהמת חולין ששוחט ע"מ להקטיר חלבה לע"ז מקדשים שהן בפניהם:
וגמרי' במחשבת פגול.
כלומר בפירוש חזו"ן בפרש"א לא יחשב לו פגול יהיה דמתיא מחשבה אפי' מעבודה לעבודה דאי זרוק את הדם על מנת להקטיר אימוריהן חוץ לזמנו (פסול) [פיגול]:
אבא פנים ששוחט ע"מ להקטיר חלבה לע"ז מקדשים:
אבל בהא מודי ליה לר' שמעון בן לקיש.
כלומר דחזו"ן מחשבת פוסלת בחולין מע"ז אלא באותה עבודה:
כלומר דאי מחשב כששוחט ע"מ מהניא מחשבה לפסול אי לא מחשב בדוריקה עצמה:
פנים קשיא לריש לקיש כיצד דשמעיה ליה לריש לקיש דאמר אין מחשבתין מעבודה לעבודה והכא חזו"ן דמחשבתין מעבודה לעבודה:
חוץ קשיא לר' יוחנן.
כלומר דשמעין ליה לר' יוחנן (הא) דהשושט בהמה לזרוק דמה לע"ז כו' ר' יוחנן אמר אסור.
כירי שראל (ב"ה) השוחט בהמת חולין דלא פסל אלא באותה עבודה:
בשלמא לר' שמעון בן לקיש לא קלומר כו'.
כלומר מיקמי דלישמעיה מר' יוחנן לא אמר דפסל בפנים מעבודה לעבודה אבל לבתר דשמעה אמר

(א) נראה דל"ל דאי מחשב בשחיטה גופה לע"ז דלא פסלה כלל.

(ב) נראה דל"ל דאי מחשב בשחיטה גופה לע"ז דלא פסלה כלל.

^[1] ר"ש אָקיש אמר מותרת

^[2] מיתות (סנהדרין ס)